

IX. Instroom werklozen in de ziekte-uitkering

Erkenning van de arbeidsongeschiktheid – Wettelijke voorwaarden – Weerslag van de pathologie op het verdienvermogen – Datamining – Specifieke responsabiliserende maatregelen

Vraag nr. 354, gesteld op 14 juli 2025, aan de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding, door mevrouw DEMESMAEKER, volksvertegenwoordigster¹

Terwijl de werkloosheidsuitkering beperkt wordt in de tijd, is dit niet het geval voor de ziekte-uitkering. De ziekte-uitkering is bovendien, in regel, financieel voordeliger dan het leefloon. Het risico bestaat dus dat een groep werklozen op oneigenlijke wijze zal proberen om naar de ziekte-uitkering door te stromen. Zeker als je weet dat periodes van gecontroleerde werkloosheid meetellen als gewerkte dagen voor de toekenning van het recht op de uitkering, en dat de arbeidsongeschiktheidsuitkering berekend wordt op basis van het laatste brutodagloon waar ook de werkloosheidsuitkering op gebaseerd is.

1. Welke maatregelen zult u nemen om te vermijden dat werklozen op een overmatige en/of oneigenlijke manier doorstromen naar de ziekte-uitkering?
2. Zullen er richtlijnen worden rondgestuurd naar de ziekenfondsen en de Geneeskundige raad voor invaliditeit (GRI) wat betreft de erkenning van de arbeidsongeschiktheid en de invaliditeit van werklozen?
3. Is het mogelijk voor werklozen om op basis van een burn-out door te stromen naar de ziekte-uitkering?
4. Zult u werk maken van een actieve monitoring van de doorstroom van werklozen naar de ziekte-uitkering? Zo ja, welke cijfers zullen gemonitord worden? In 2021 lukte het collega Valerie Van Peel niet om een antwoord te krijgen op de vraag hoeveel ziekte-uitkeringen door de ziekenfondsen geweigerd worden aan werklozen die de uitkering aanvragen. Beschikt het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering ondertussen wel over deze cijfers?
5. Lijkt het u wenselijk en haalbaar om dagen van gecontroleerde werkloosheid niet langer te laten meerekenen als gewerkte dagen voor het recht op de ziekte-uitkering?
6. Zullen de terug-naar-werk-trajecten speciale aandacht besteden aan de personen die vanuit de werkloosheid instromen in de ziekte-uitkering? Zo ja, op welke manier?

---

1. Bulletin nr. 024, Kamer, gewone zitting 2024-2025, blz. 220.

Antwoord

Om aanspraak te kunnen maken op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen moet de verzekerde arbeidsongeschikt worden erkend en deze erkenning is slechts mogelijk als de vereiste wettelijke voorwaarden zijn vervuld (o.a. een vermindering van het verdienvermogen tot een derde of minder dan een derde in vergelijking met wat een persoon, van dezelfde stand en met dezelfde opleiding, kan verdienen in de beroepen die de betrokkene zou kunnen verrichten op basis van de genoten beroepsopleiding (“referentieberoepen”). Deze erkenning van de arbeidsongeschiktheid vloeit op zich niet voort uit louter de aanwezigheid van een bepaalde pathologie, maar uit de weerslag van deze pathologie op het verdienvermogen van de verzekerde. De verschillende te vervullen voorwaarden van arbeidsongeschiktheid zijn omschreven in artikel 100, § 1 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 en zijn van toepassing zowel op de verzekerden verbonden door een arbeidsovereenkomst als op de verzekerden die niet verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst.

Er wordt voorzien in de oprichting van een databank die vanaf 1 januari 2026 de verschillende verstuurde elektronische getuigschriften van arbeidsongeschiktheid (in eerste instantie de getuigschriften verzonden naar de verzekeringsinstellingen) zal bewaren. Op basis van deze databank zal het mogelijk zijn om datamining te doen. Deze datamining zal betrekking hebben op alle elektronische getuigschriften van arbeidsongeschiktheid, dus ook de getuigschriften van verzekerden die niet verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst.

In uitvoering van het regeerakkoord worden voorts specifieke responsabiliserende maatregelen voor de verzekerden zonder arbeidsovereenkomst in het kader van de Terug Naar Werk-trajecten voorzien. Op voorwaarde van de aanwezigheid van een voldoende arbeidspotentieel moet de betrokkene:

- zich binnen veertien dagen na de doorverwijzing inschrijven bij de bevoegde dienst of instelling van de gewesten en de gemeenschappen die deelneemt aan de socioprofessionele re-integratie met het oog op een begeleiding door deze dienst of instelling
- een gevolg geven aan de uitnodiging van de begeleider van de bevoegde dienst of instelling van de gewesten en de gemeenschappen die deelneemt aan de socioprofessionele re-integratie of van een partner van de voormelde dienst of instelling voor een contactmoment in het kader van zijn re-integratie.

Er wordt voortdurend gewerkt aan een meer uitgebreide gegevensverzameling door mijn administratie en de verzekeringsinstellingen. De huidige beschikbare cijfers laten niet toe een precies antwoord te formuleren op de vraag hoeveel uitkeringen door de ziekenfondsen geweigerd worden aan werklozen die de uitkering aanvragen.

In onderstaande tabel vindt u gegevens over het aantal verzekerden die gedurende de periode 2019-2023 arbeidsongeschikt zijn erkend met een opsplitsing tussen het aantal “actieven” en het aantal “werklozen”.

Intredes PAO	2019	2020	2021	2022	2023
Actief	394.581	404.578	411.772	410.636	410.912
Werkloos	64.057	42.589	42.724	43.417	40.835
Totaal	458.638	447.167	454.496	454.053	451.747

Intredes PAO	2019	2020	2021	2022	2023
Actief	86 %	90 %	91 %	90 %	91 %
Werkloos	14 %	10 %	9 %	10 %	9 %
Totaal	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Ten slotte ben ik geen voorstander van de piste om de dagen van gecontroleerde werkloosheid niet langer als met arbeidsdagen gelijkgestelde dagen in aanmerking te nemen voor het recht op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Dit zou immers betekenen dat het recht voor een hele grote groep van werklozen wordt ontnomen om, bij arbeidsongeschiktheid, nog een beroep te doen op de toekenning van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen ten laste van de uitkeringsverzekering (sector van de sociale zekerheid). Er is reeds een zeer ingrijpende hervorming van de werkloosheidsverzekering voorzien die het recht op werkloosheidsuitkeringen inperkt en de groep van gerechtigden op uitkeringen op grond van de toekenning van werkloosheidsuitkeringen (de "gecontroleerde werkloze gerechtigden" binnen de uitkeringsverzekering) sterk zal doen dalen. Het is niet opportuun om tijdens de in de tijd beperkte periode van vergoede werkloosheid deze verzekerden ook hun recht op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen te ontnemen. Niemand kiest ervoor om ernstig ziek te worden.